

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

27 май 2014 г. – Вариант 1

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговорите!

1. В средата на VII в. Старата Велика България се разпада под ударите на:

- А) аварите
- Б) готите
- В) хазарите
- Г) куманите

2. Коя титла НЕ се среща в управлението на българската държава през IX в.?

- А) логотет
- Б) кавхан
- В) ичиргубоил
- Г) боил таркан

3. Коя е вярната хронологическа последователност на събитията?

1) битка при Клокотница; 2) създаване на Охридската архиепископия; 3) въстание на Петър Делян; 4) създаване на славянската азбука; 5) преместване на българското тържище от Константинопол в Солун

- А) 2, 1, 4, 3, 5
- Б) 4, 5, 2, 3, 1
- В) 4, 5, 1, 2, 3
- Г) 3, 1, 4, 2, 5

4. Богомилското учение оказва влияние върху проповедите на:

- А) манихеите
- Б) павликяните
- В) адамитите
- Г) катарите

5. Кой книжовник е автор на описанието на двореца на българския владетел?

„Когато някой плебей и беден чужденец дойде отдалеч към портите на княжеския дворец и ги види, изумява се. И като пристъпи към вратите, чуди се и пита, а като влезе вътре и види от двете страни да се издигат къщи, украсени с камък, и дърво, и изписани, и прочее, удивява се. Като влезе в двореца и види високите палати, и църквите, украсени отвън с камък, и дърво, и багри, а отвътре — с мрамор и мед, сребро и злато, понеже не знае с какво да ги сравни, тъй като в своята земя не е виждал друго, освен сламени колиби, бедният, губи ума си и им се чуди...”

- А) Константин Преславски
- Б) Черноризец Храбър
- В) Йоан Екзарх
- Г) Тудор Доксов

6. Париците в средновековна България са:

- А) държавни сановници
- Б) членове на религиозна секта
- В) зависими селяни
- Г) войници от царската конница

7. В кой проход българската армия, начело със Самуил, нанася поражение на византийската войска?

- А) Траянови врата
- Б) Върбишки
- В) Троянски
- Г) Ришки

8. Кой български владетел е представен на изображението от Лондонското евангелие?

- А) цар Иван Владислав
- Б) цар Иван Асен II
- В) цар Светослав Тертер
- Г) цар Иван Александър

9. На коя книжовна школа са представители Теодосий Търновски и Патриарх Евтимий?

- А) Преславската
- Б) Търновската
- В) Софийската
- Г) Етрополската

10. За кое историческо събитие се разказва в откъса?

„Българите ... грабнаха оръжие поради своята благородна смелост срещу заклетите врагове на католическата вяра и веднага нападнаха турския град Кутловия, наричан от народа Кутловица [Монтана], и там предадоха на сеч много врагове, а други изгониха от границите. В този поход Иван Станиславич прояви по блестящ начин верността си към августейшия австрийски двор и отличната храброст на своето геройско сърце.“

- А) Карпошово въстание
- Б) Чипровско въстание
- В) Видинско въстание
- Г) Нишко въстание

11. До Кримската война Русия НЕ подкрепя българското църковно движение, защото:

- А) поддържа изцяло политиката на Османската империя
- Б) не одобрява водачите на църковното движение и техните методи
- В) иска да съхрани единството на православните в Османската империя
- Г) постоянно се съобразява с политиката на Англия и Австрия

12. В кой план за освобождението на България Георги Раковски предвижда преминаване по билото на Стара планина на въстаническа армия, която да вдигне на въстание българите от двете страни на Балкана?

- А) Одески план, съставен през 1858 г.
- Б) Букурещки план, съставен непосредствено преди смъртта му
- В) план, съставен в Цариград по време на Кримската война
- Г) Белградски план, съставен през 1861 г.

13. Първото българско списание, издадено през 1844 г., е:

- А) „Любословие“
- Б) „Дунавски лебед“
- В) „Български книжици“
- Г) „Зорница“

14. Кое събитие се е случило преди Кримската война?

- А) формиране на Първата българска легия
- Б) организиране на Велчовата завера
- В) избухване на Старозагорското въстание
- Г) учредяване на Българската екзархия

15. Бегликчиите през Възраждането са:

- А) членове на занаятчийски еснаф
- Б) войнишко население със специален статут
- В) търговци на тютюн и жито
- Г) откупвачи на данъка върху овце и кози

16. Първата българска гимназия през Възраждането е открита в:

- А) Габрово
- Б) Болград
- В) Пловдив
- Г) София

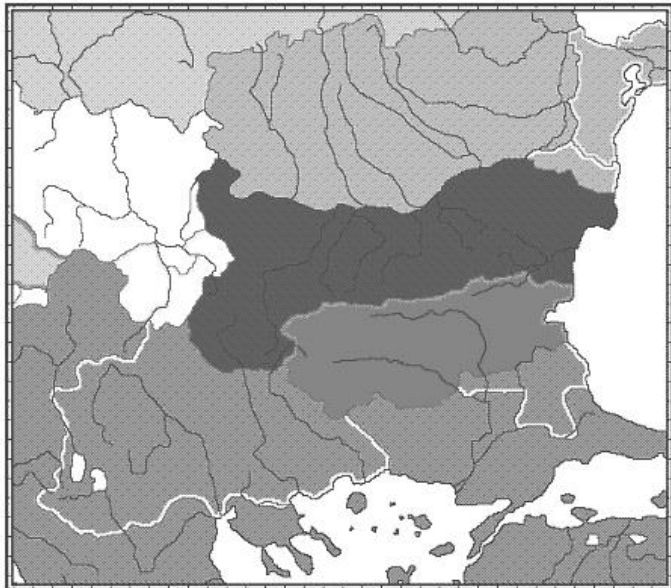
17. Кой революционер участва в подготовката на Априлското въстание в Търновски революционен окръг?

- А) Георги Бенковски
- Б) Стоян Заимов
- В) Захари Стоянов
- Г) Стефан Стамболов

18. По време на Руско-турската война 1877-78 г. българското опълчение се командва от:

- А) ген. Скобелев
- Б) ген. Тотлебен
- В) ген. Столетов
- Г) ген. Криденер

19. С най-тъмен цвят на картосхемата е представена територията на:

- А) България според Цариградската конференция
- Б) Княжество България според Санстефанския мирен договор
- В) Българската екзархия
- Г) Княжество България според Берлинския договор

20. През 1879 г. Учредителното събрание избира София за столица на Княжество България, защото:

- А) така е посочено в Берлинския договор
- Б) е най-големият град в българските земи
- В) има средишно положение и е близо до Македония
- Г) за това настоява руският император

21. Кой е липсващият израз в текста от Търновската конституция?

„Чл. 9 Законодателната власт принадлежи на княза и на _____”

- А) Министерския съвет
- Б) горната камара, наречена Сенат
- В) народното представителство
- Г) Държавния съвет

22. Консервативната партия слиза от политическата сцена в Княжество България след:

- А) Първата световна война
- Б) Режима на пълномощията
- В) избирането на Фердинанд за княз
- Г) Лондонския мирен договор

23. Съединението на Източна Румелия с Княжество България е официално признато с:

- А) Топханенския акт
- Б) Букурещкия мирен договор
- В) Цариградската конференция
- Г) Гюлханския хатишериф

24. Кое действие отговаря на съдържанието на понятието *протекционизъм*?

- А) приемане на наказателен кодекс
- Б) откриване на университети
- В) защита на детския труд
- Г) повишаване на вносните мита

25. Коя е вярната хронологическа последователност на събитията?

1) детрониране на княз Батенберг; 2) присъединяване на България към силите на Оста; 3) откриване на Висше училище; 4) пробивът при Добро поле; 5) организиране на първото промишлено-земеделско изложение в Пловдив

- А) 3, 1, 5, 2, 4
- Б) 1, 3, 5, 4, 2
- В) 5, 4, 1, 2, 3
- Г) 3, 1, 4, 2, 5

26. Коя велика сила е заинтересувана от съхраняването на Балканския съюз?

- А) Австро-Унгария
- Б) Германия
- В) Италия
- Г) Русия

27. Думите на Уинстън Чърчил: „Вие имахте да избирате между войната и позора. Вие избрахте позора. Но вие ще получите и войната!”, отправени към Невил Чембърлейн и неговите министри, се отнасят за:

- А) Версайския договор
- Б) пакта Рибентроп-Молотов
- В) Мюнхенското споразумение
- Г) Антикоминтерновския пакт

28. Доктрината „Труман” от 1947 г. има за цел да:

- А) спре разпространението на съветското влияние в Турция и Гърция
- Б) осигури икономическа помощ за възстановяването на Германия
- В) се предприеме морска икономическа блокада на СССР
- Г) се продължи американската политика на изолационизъм

29. Изразът „Унгарски събития” се отнася за:

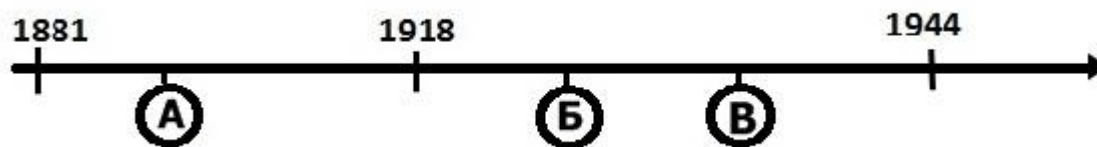
- А) свалянето на комунистическия режим в Унгария, през 1989 г.
- Б) унгарското въстание от 1956 г.
- В) Унгарската съветска република от 1919 г.
- Г) откъсването на Трансилвания през 1940 г.

30. В съвременната епоха символ на обединението на Германия е:

- А) разрушаването на укрепителната линия Мажино
- Б) разрушаването на Берлинската стена
- В) приемането на ГДР в Европейския съюз
- Г) въвеждането на единната европейска валута

Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. На линията на времето са представени три държавни преврата в българската история. Срещу буквите в свитъка за свободните отговори запишете техните години, така че да бъде спазена хронологическата последователност.

32. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете името на историческата личност, която отговаря на описанието:

- А) български велможа, ктитор на Боянската църква
- Б) помощник на Васил Левски, организиран обир на турската поща в Арабаконак
- В) адвокат, писател и общественик, автор на пътеписа „До Чикаго и назад”

33. Срещу съответната буква в свитъка за свободни отговори запишете историческата личност и века, свързани с посоченото събитие/факт:

- А) българска победа в битката при Клокотница
- Б) издаване на в. „Дунавски лебед“
- В) стабилизиране на България след татарската хегемония

34. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете подходящото понятие/термин (*схизма, анексия, диктатура, реформатор, дисидент, аянин*), което съответства на даденото определение:

- А) форма на управление, при която властта е съсредоточена в ръцете на един човек
- Б) разкол в църква или религиозна организация
- В) човек, който активно възразява или се противопоставя на общоприетото мислене, политика и власт, особено при диктаторски и тоталитарни режими

35. За всяко от изброените понятия посочете конкретен пример от българската или от съвременната световна история:

- А) анексия
- Б) хегемония
- В) репарации

36. Прочетете внимателно текста и изпълнете поставените задачи:

А) От предложените три признака:

1) по професия; 2) по местоживеене; 3) по образование

изберете и запишете този, по който, според текста, обществото се разделя на съсловия.

Б) Колко са обществените съсловия според текста и кое е най-голямото от тях?

В) Идеологията на коя българска политическа партия изразява интересите на това съсловие и кой неин водач е бил министър-председател на България?

„Какви са новите политико-икономически обществени групи? Накъсо казано: те са съсловни организации. ... човешкото общество се разпада на толкова вида съсловни групи, колкото такива начина на препитаване има. Най-голямата част от това общество запазва стария начин на препитаване – използване на земята. Тая част съставлява земеделското съсловие. Друга част от обществото подема обработвателната промишленост – занаятчийство, индустрия и пр. Тя съставлява занаятчийското и индустриално съсловия. Трета част подема в ръцете си размяната на продуктите между различните производителни съсловни групи. Тя съставлява търговското, посредническото съсловие и т.н.“

37. Разгледайте картата, на която са представени събития от 60-те години на XIX в., и отговорете на поставените въпроси:

А) Кои са воеводите на четите, отбелязани съответно с 1, 2 и 3 на картата?

Б) Кое е мястото, означено с 4 на картата?

В) Каква е връзката на Васил Левски с тези събития?

38. Разгледайте карикатурата и отговорете на поставените въпроси:

А) Какво отразява карикатурата и кои са изобразените исторически личности?

Б) С кое събитие настъпва краят на „медения им месец“?

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Как се осъществява преходът на възрожденските българи към светско образование през първата половина на XIX век?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Какви училища съществуват в българските земи до началото на XIX век и кое налага нуждата от нов вид просвета?
2. Как първоначално се удовлетворява потребността от светски знания?
3. Каква е ролята на д-р Петър Берон за изграждането на новобългарското светско училище?
4. Как и от кого се осъществяват практически идеите на д-р Петър Берон?
5. Какъв е характерът на новосъздаденото българско училище и какво е значението му за по-нататъшното развитие на българското просветно дело?

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ – 27 май 2014 г.

ВАРИАНТ № 1

Задача от 1 до 30.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	А	1
3.	Б	1
4.	Г	1
5.	В	1
6.	В	1
7.	А	1
8.	Г	1
9.	Б	1
10.	Б	1
11.	В	1
12.	Г	1
13.	А	1
14.	Б	1
15.	Г	1
16.	Б	1
17.	Г	1
18.	В	1
19.	Г	1
20.	В	1
21.	В	1
22.	Б	1
23.	А	1
24.	Г	1
25.	Б	1
26.	Г	1
27.	В	1
28.	А	1
29.	Б	1
30.	Б	1

Задача 31. – 3 точки

- А) 1886 г.
- Б) 1923 г.
- В) 1934 г.

Задача 32. – 3 точки

- А) севастократор Калоян
- Б) Димитър Общи
- В) Алеко Константинов

Задача 33. – 6 точки

Събитие	Личност	Век
А) българска победа в битката при Клокотница	Иван Асен II	XIII в.
Б) издаване на в. „Дунавски лебед“	Георги Раковски	XIX в.
В) стабилизиране на България след татарската хегемония	Тодор Светослав/ Светослав Тертер	XIV в.

Задача 34. – 3 точки

- А) диктатура
- Б) схизма
- В) дисидент

Задача 35. – 6 точки

Примерни отговори

- А) анексия на Босна и Херцеговина от Австро-Унгария
- Б) България по времето на цар Иван Асен II
- В) България след Първата световна война

Възможни са и други отговори

Задача 36. – 5 точки

- А) 1) по професия
- Б) три; земеделското съсловие
- В) БЗНС; Александър Стамболийски

Задача 37. - 5 точки

- А) 1 – Панайот Хитов; 2 – Хаджи Димитър и Стефан Караджа; 3 – Филип Тотю
- Б) Бузлуджа
- В) Васил Левски е знаменосец в четата на Панайот Хитов

Задача 38. - 4 точки

- А) пакта Рибентроп-Молотов; Хитлер и Сталин
- Б) с нападението на Германия срещу СССР

ВТОРА ЧАСТ – 35 точки

Отговор на исторически въпрос:

Как се осъществява преходът на възрожденските българи към светско образование през първата половина на XIX век?

1. Какви училища съществуват в българските земи до началото на XIX век и кое налага нуждата от нов вид просвета? – **5 точки**
2. Как първоначално се удовлетворява потребността от светски знания? – **5 точки**
3. Каква е ролята на д-р Петър Берон за изграждането на новобългарското светско училище? – **8 точки**
4. Как и от кого се осъществяват практически идеите на д-р Петър Берон? – **10 точки**
5. Какъв е характерът на новосъздаденото българско училище и какво е значението му за по-нататъшното развитие на българското просветно дело? – **7 точки**

35 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Определяне и изясняване на ключовите понятия в заглавието;
- Отговори на петте съпътстващи въпроса;
- Правилен подбор на основните факти;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения и верни факти;
- Висока езикова и правописна култура.